

KÚRIA

Bfv.I.1786/2017/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év március hó 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntettének kísérlete miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Törvényszék 1.B.1265/2012/70. számú és a Szegedi Ítéltábla Bf.I.741/2014/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szegedi Törvényszék a 2014. szeptember 30-án meghozott 1.B.1265/2012/70. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés], ezért mint erőszakos többszörös visszaesőt életfogytig tartó fegyházra és tíz év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. A bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekről is.

A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2015. június 10-én jogerőre emelkedett Bf.I.741/2014/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a járulékos kérdések tekintetében részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A Szegedi Törvényszék a Be. 557. § (1) és (2) bekezdésében foglalt különleges eljárás keretében az 1.B.1265/2012/88/I. számú jogerős végzésével a jogerős ítéletben kiszabott életfogytig tartó fegyházbüntetés vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját huszonöt évben állapította meg.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt.

Ebben kifejtette, hogy az ügyben eljáró bíróságok a bűncselekmény jogi minősítése vonatkozásában tévedtek, ugyanis eshetőlegesen szándékkal elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntettének

kísérlete helyett emberölés büntetnének kísérletét állapítottak meg.

A terhelt által okozott sérülések gyógytartama külön-külön és együttesen is nyolc napon belüli. A sértett nyakán felszínes nyaki hámkarcolás keletkezett, a sértett testfelszínét a terhelt a késsel kis erővel érte el. Ha a terhelt valóban ölési szándékkal bántalmazta volna a késsel, nagy erővel a sértettet, úgy a halálos, de az életveszélyes eredménynek szükségszerűen be kellett volna következnie. Ha a sértett valóban aktívan védekezett volna, úgy a védekezés miatt is jelentős, de legalább nyolc napon túli sérüléseket kellett volna elszenvednie a szúró és vágó mozdulatok elhárítása során.

Kétségtelen, hogy a terhelt által támadott testtájékon (nyak, mellkas) okozott sérülések akár halálos eredményűek is lehettek volna. Ez azonban csak akkor igaz, ha az erő kifejtés mértéke a halálos eredményű sérülés okozásához elégséges. A kapkodva, vaktában, hadonászva végrehajtott szúrás, vágás önmagában rendszerint testi sértés okozására irányuló szándékra utal. Jelen ügyben is ilyen kaszáló, vaktában hadonászó mozdulat állapítható meg, mivel a terhelt által okozott sérülések viszonylag nagy szórást mutatnak, azok a sértett nyakán, vállán, hónalj vonalán, szegycsont környékén és a bal alkarján keletkeztek.

Bár a terhelt a sértettet a bántalmazás megkezdése előtt öléssel fenyegette meg, de ez a kijelentés az elkövetést megelőző veszekedés, vagyis indulati állapotban hangzott el, így a kijelentés komolyságát kellő körültekintéssel kell értékelni.

Értékelni kell azt a tényt, hogy a sértettnek és a terheltnek két közös kiskorú gyermeke van, a terhelt nem csupán a cselekmény közvetlen előzményeként, de azt megelőzően is többször felkereste a sértettet élettársi kapcsolatuk felújítására tett ajánlatával. Mindezekből következtetni lehet arra, hogy a terhelt pozitív érzelmeket táplált a sértett iránt. A sértett elutasításától és féltékenységtől vezérelten került olyan indulati állapotba, amelyben a fenyegetés elhangzott. A terhelt olyan személyiséggel és olyan szocializáltsággal rendelkezik, amely személyeknél sokszor tapasztalható egyfajta túlzó megnyilvánulás, amely a verbalitás szintjén tényszerű, azonban az akarat és tett vonatkozásában nem.

A terhelt a cselekmény befejezése után nem tett semmilyen kijelentést, a sértett további bántalmazásával önként felhagyott. Utolsó cselekvése a sértett nyakának támadása volt, és amikor a sértett vérezni kezdett, akkor további tettelegességet nem fejtett ki. A sértett nem esett össze, a vérzésen kívül nem mutatott olyan életjeleket, amelyek a testi sértés eredményén túl halálos következmény lehetőségére utaltak volna, ez nem is állt a terhelt szándékában.

Mindezekre tekintettel indítványozta a jogerős ítéletnek a megváltoztatását, a terhelt által elkövetett cselekmény életveszélyt okozó testi sértés büntett kísérleteként történő minősítését, és ennek megfelelően a kiszabott büntetés enyhítését.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány részben kizárt, részben alaptalan.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ebből az következik, hogy a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra alapítottnak nem támadható.

A felülvizsgálati indítvány ugyanakkor részben éppen a tényállás megalapozottságát vitatja és erre visszavezethetően az eltérő minősítést részben a bíróság által megállapítottaktól eltérő tényekre alapítja, ami a fent idézett rendelkezésbe ütközik, ezért a törvényben kizárt. Ebből következően az irányadó tényállás alapján a felülvizsgálati indítvány a cselekmény minősítését kifogásoló részében alaptalan. Önmagában a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárás keretében nem támadható, így e vonatkozásban a felülvizsgálati indítvány kizárt.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.1622/2017/1.).

.-.-.

A Kúria a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

Emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a terhelt 2005. évben élettársi kapcsolatot létesített első alkalommal a sértettel, amely kapcsolatukból egy közös gyermek született 2007. évben. A fenti élettársi kapcsolat a terhelt börtönbe kerülését követően megszakadt, majd a terhelt 2010. május 28-i szabadulását követően élettársi kapcsolatukat felújították. A fenti élettársi kapcsolatból 2011. évben újabb gyermekük született. A felújított élettársi kapcsolat azonban 2011. év tavaszán pontosabban meg nem határozható időpontban ismételten megszakadt. A kapcsolat megszakadása után a terhelt és a **sértett** két közös gyermeke sértett tartózkodási helyén maradt, míg a terhelt ezt követően a ... szám alatti ingatlanban tartózkodott.

A terhelt, aki az élettársi kapcsolat megszakadásába nem tudott belenyugodni, ezt követően a gyermekek látogatása okával több alkalommal felkereste a sértettet és ezen alkalmakkor megpróbálta az élettársi kapcsolatot felújítani. Egy ilyen alkalom során 2012. augusztus 25. napján a terhelt reggel 9 óra körüli időpontban ismételten megjelent a sértett ingatlanában, ahol egy idő után, 10 óra körüli, pontosabban meg nem határozható időpontban a kapcsolat felújítására és közösülésre tett ajánlatot a sértettnek. A sértett a terhelt ajánlatát visszautasította, amire a terhelt dühös lett és a sértettet sértegetve felelősségre vonta, hogy biztosan mással él nemi életet.

Ezt követően a terhelt, a **sértett**, a sértett két gyermeke, valamint a **sértett** mostoha apja 10 óra 30 perc körüli időben együttesen indultak el gyalogosan a sértett mostohaapja ingatlanához. Röviddel az indulás után azonban a **sértett mostohaapja** és az egyik gyermekkorú előrementek, így a terhelt

és **a sértett**, valamint az általuk babakocsiban tolt kisebbik közös gyermekük hármában maradtak.

Ennek során a ... Általános Iskola előtti elhaladásuk után a terhelt a volt élettársa vélt szexuális kapcsolata miatt ismételt szidalmazni kezdte **a sértett** és eközben elővett a nadrágja elülső részéből egy 29,5 centiméter hosszúságú, 18,5 centiméter pengehosszúságú, legnagyobb szélességét tekintve 3 centiméter pengeszélességű kést, amelyet a sértett ingatlanában vett röviddel ezt megelőzően magához és közölte **a sértettel**, hogy „most meghalsz, te bűdös kurva”.

A terhelt ezt követően azzal a szándékkal, hogy **a sértett** életét kioltsa, a kést jobb kezében tartva felemelte, majd felülről lefelé irányuló mozdulattal **a sértett** a mellkasának bal felén, szív tájékán meg akarta szúrni. **a sértett** azonban ezt észelve kezeit felemelve védekezett és így a szúrás erejét tompította. A terhelt ekkor látva, hogy a szúrása nem ért célt, még legalább négy-öt alkalommal ugyancsak felülről lefelé irányuló mozdulattal a sértett mellkasa felé szúrta. **a sértett** a fenti szúrásokat is igyekezett kezével kivédeni. A terhelt a fenti körülményt észelve utolsó alkalommal a sértett mellkasa helyett a sértett nyaka felé szúrta. A fenti szúrás váratlansága miatt **a sértett** ezzel kapcsolatosan a kezével a szúrást nem tudta háritani, így a terhelt szúrása a sértett nyakát eltalálta, amely sérülése azonnal és erősen vérezni kezdett.

A sértett a bántalmazások következtében a bal oldalon a fejbiccentő izom eredésénél, az állkapocs szögleténél szúrta sérülést, a bal emlő felső-külső negyedénél az elülső hónaljvonalban szúrta sérülést, jobb oldalon a szegycsont távoli végénél, az utolsó bordaporc határán szúrta sérülést, a bal kulcscsont vetületében 4 centiméteres felületen vágott, metszett sérülést, alatta egy haránt ujjnyira 2 centiméteres felületen vágott sérülést, a bal alkaron, a középső harmadban, a tenyérnyi felszínen ferde lefutású 6-7 centiméteres felületen vágott sérülést, valamint a jobb utolsó bordán az elülső hónaljvonalban 1 centiméteres, felületen, ferde irányú vágott sérülést szenvedett el.

A sértett sérüléseinek gyógytartama külön-külön és együttesen is nyolc napon belüli volt. Figyelemmel azonban a sérülések elhelyezkedésére és a terhelt által az elkövetéshez használt kés tulajdonságaira, a nyak bal oldalán lévő szúrta sérülés vetületében életfontos képlet sérülésének a lehetősége is fennállott - például nyaki visszer, verőér vagy idegképlet -, ha a szúrás fentről befelé irányított, úgy a légcső, gége, nyelőcső sérülést is okozhatott volna, jelen esetben azonban a testet ért erőbehatás mértéke erre nem volt elegendő, tekintettel a sértett magatartására. Amennyiben azonban a nyaki nagy ereket, légcsövet, gégét is éri a szúrás, úgy nyolc napon túl gyógyuló sérülések is keletkezhetnek volna, a sértettnél életveszélyes állapot is kialakulhatott volna, valamint ezen felül elvérzés, légembólia és vér belehelés esetén a sértett halála is reálisan bekövetkeztethetett volna. A nyelőcső idegképletek sérülése pedig maradandó fogyatékosságot eredményezhetett volna a sértettnél.

A mellkas jobb oldalán a szúrta sérülések vetületében a terhelt által használt kés alkalmazása esetén tüdőszérüléssel, érsérüléssel lehetett volna számolni. A jobb és bal hónaljvonalban lévő sérülések vetületében az adott eszközzel nagyobb erőbehatással tüdőszérülést lehetett volna okozni, amely azonban a sértett védekezési magatartása folytán elmaradt. Ebben az esetben a mellkas jobb oldalát ért szúrások kapcsán kialakuló sérülések gyógytartama 8 napon túli lett volna és azzal kapcsolatosan életveszélyes állapot is kialakulhatott volna a sértettnél.

A terhelt, mikor észlelte, hogy **a sértett** nyaka erősen vérezni kezdett, cselekménye folytatásával abban a hitben, hogy a kívánt eredményt elérte, felhagyott, az általa használt kést a helyszín közelében eldobta, majd egy időre az utcában található elhagyott, gazos kertben elbújt, ahol az elkövetéskor használt ruházatát levette, átöltözött, majd 14 óra 35 perckor a Rendőrkapitányságon

megjelent.

A sértetthez a segítségkérését észlelő járókelők mentőt hívtak, amely a sértettet kórházba szállította, ahol őt orvosi ellátásban részesítették.

A cselekmény elkövetésekor a terhelt 170 cm magas és 90 kg súlyú, míg a sértett 155 cm magas és 40 kg súlyú volt.

A felülvizsgálati indítványnak azon része, melyben a terhelt védője a megállapított tényállást vitatja, illetve az indítványában attól eltérő tényekre hivatkozik, a Be. 423. § (1) bekezdés második mondata alapján kizárt.

Az indítvány szerint indulati cselekmény történt, az ítéleti tényállás szerint a terhelt az emberi élet kioltására alkalmas kést már a sértett lakásán, röviddel az elkövetés előtt magához vette. Az indítvány szerint a szúrások, kapkodó, hadonászó, kaszáló mozdulatokra utaltak, az ítéleti tényállás szerint a szúrások célzottan a sértett szívére, mellkasára, majd nyakára irányultak. Az indítvány szerint a szúrások kis erejűek, a jogerős határozat (másodfokú ítélet negyedik oldal harmadik bekezdés) szerint nagy erejűek voltak. Az indítvány szerint a terhelt miután észlelte a sértett vérzését, azonnal felhagyott a további bántalmazással. Az ítéleti tényállás szerint azonban a cselekmény folytatását abban hitben hagyta abba, hogy az általa kívánt eredményt elérte. A felülvizsgálati indítvány ezen hivatkozásait azonban - mivel a jogerős határozatban megállapított tényállás támadásának értékelendő - a felülvizsgálat során figyelmen kívül kellett hagyni.

A cselekmény minősítése kapcsán a másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a terheltnek tudnia kellett, hogy a nyak irányába leadott szúrás életfontosságú szervet érhet, és a sértett halála bekövetkezésének reális lehetősége fennállt. A terhelt által használt kés, a támadott testtájék, a szúrás ereje, kijelentései, a cselekmény utáni magatartása mind azt támasztják alá, hogy a terhelt ölési szándékkal és nem testi sértésre irányuló szándékkal cselekedett.

A terhelt és a sértett között fennálló viszony, a terhelt féltékenysége is azt támasztotta alá, hogy a sértettet nem csak bántalmazni akarta, hanem cselekménye a sértett életének kioltására irányult. Ennek érdekében - a sértett védekezése ellenére - több szúrást is leadott. A szúrások életfontosságú szervet támadtak, hiszen a mellkas, a felsőtest olyan szerveket takar - szív, tüdő - melyek sérülése folytán a halálos eredmény bekövetkezésével is számítani lehet, majd amikor a sértett védekezése folytán az első szúrások csak felületesen érték el őt, akkor a terhelt irányt váltva az utolsó szúrást a sértett nyakára irányította, mely szúrás elérte a sértettet annak ellenére, hogy az elől elhajolt.

A bizonyítékok mérlegelése során azt is helyesen állapította meg a bíróság, hogy a terhelt abban a tudatban volt, hogy a sértett meghalt, amit az erős vérzésre alapított. **T.1. tanú** előadta, hogy amikor a terheltet a rendőrségen meghallgatta, nevezett ennek során magába volt roskadva amiatt, hogy a sértettet megölte, illetőleg, hogy a sértett meghalt. Mindezekből helyesen vonta le azt a következtetést az elsőfokú bíróság, hogy a terhelt abban a feltevésben volt, hogy a sértett meghalt.

Az emberölés büntette kísérletének és az életveszélyt okozó testi sértés büntetnének elhatárolása során a bűncselekmény helyes jogi minősítésének alapjául csak a történeti eseménysor folyamatában, összefüggésében történő értékelése szolgálhat (BH 2005.166.). Az ügyben eljáró bíróságok kellő részletességgel feltárták az előzményeket, a terhelt és a sértett kapcsolatát, az elkövetés előtt tett kijelentéseket, az elkövetési eszközt, az elkövetési magatartást, a sértetti ellenállást, a keletkezett sérülések jellegét, a súlyosabb eredmény bekövetkezésének lehetőségét, és

az elmaradásának okát, a terhelt elkövetés utáni magatartását. Helyesen jutottak arra a következtetésre, hogy a terhelt feltétlenül felismerte annak lehetőségét, hogy a sértett életét is kiolthatja, de pillanatnyi dühében ez iránt közömbös volt.

Az emberi élet kioltására alkalmas késsel legalább öt esetben az életfontosságú szervek irányába történő nagy erejű, célzott szúrások esetén az elkövető eshetőlegesen ölési szándékára kell következtetni (BH 2010.289.).

Az emberölés büntettének kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés büntette (illetve annak kísérlete) minthogy az említett bűncselekmények mindegyike szándékos elkövetési magatartással valósul meg, elhatárolásuk az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet. Az emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés, valamint a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az élet és testi épség védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat szerint a két cselekmény elhatárolása csak a cselekmény alanyi és tárgyi tényezőinek gondos elemzése alapján történhet meg.

Ezt a vizsgálatot a törvényszék és az ítélőtábla egyaránt elvégezte, határozatukban erről részletesen számot adtak, és a kialakított bírói gyakorlattal összhangban, törvényesen minősítették a terhelt cselekményét az elkövetéskor hatályos törvény szerint emberölés büntette kísérletének, ugyanis az emberi élet kioltására alkalmas eszközzel a létfontosságú szervek irányába történő nagy erejű célzott szúrások, az elkövető cselekmény előtt ölési szándékra utaló kijelentése és az elkövetés utáni közömbös magatartása az emberölés eshetőlegesen szándékkal elkövetett kísérletére utal akkor is, ha a bekövetkezett sérülések - részben a sértett védekező magatartásának eredményeképpen - nyolc napon belül gyógyultak.

A büntetést sérelmezve felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a törvényben foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont]. Amennyiben a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogi szabályt nem sértett meg, mérlegelési jogkörben és törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárásban nem támadható.

Mindezekre tekintettel a Kúria a Szegedi Törvényszék 1.B.1265/2012/70. számú és a Szegedi Ítélőtábla Bf.I.741/2014/11. számú ítéletét a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

Budapest, 2018. március 19.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

TóthLné
bírósági tisztviselő